

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący)

SSN Jarosław Sobutka (sprawozdawca)

Ławnik SN Stanisław Lesień

Protokolant Marta Brzezińska

w sprawie T. F. - prokuratora Prokuratury Okręgowej we W.,
po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 17 grudnia 2020 r.
zażalenia obrońcy **prokuratora T. F.**
na postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym
z dnia 21.09.2020 r., sygn. akt PK I SD (...)
w przedmiocie przedłużenia okresu zawieszenia w czynnościach prokuratora
Prokuratury Okręgowej we W..T. F.,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k., w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia
2016 roku – Prawo o prokuraturze (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz.740 ze zm.)

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 21 września 2020 r. (sygn. akt PK I SD (...))
Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym - procedując w sprawie wniosku
Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...]. okręgu
regionalnego z dnia 8 września 2020 r. o przedłużenie okresu zawieszenia
w czynnościach prokuratora Prokuratury Okręgowej w W. T.F.
- postanowił przedłużyć okres zawieszenia w czynnościach prokuratora Prokuratury
Okręgowej we W. T.F. na dalszy okres 6 miesięcy, tj. do dnia
14 kwietnia 2021 r. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Dyscyplinarny

przy Prokuratorze Generalnym wskazał, że z uwagi na fakt toczącego się postępowania dyscyplinarnego prowadzonego wobec T.F., a także dalszego istnienia przesłanek uzasadniających zawieszenie prokuratora T.F. w czynnościach służbowych, przedłużenie przedmiotowego zawieszenia na dalszy okres stało się niezbędne.

Pismem z dnia 30 września 2020 r. obrońca prokuratora T. F. adw. M. S.-H. wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 21 września 2020 r. (sygn. akt (...)), zaskarżając powyższe rozstrzygnięcie w całości. Autor zażalenia przedmiotowemu orzeczeniu zarzucił:

1. obrazę przepisów art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. i art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 740) - dalej pr. o prok. polegającą na ich niezastosowaniu i na nieumorzeniu postępowania w przedmiocie wniosku o zawieszenie prokuratora T. F. w czynnościach zawodowych, mimo wystąpienia przeszkody procesowej w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, podnosząc, że prokurator J. K. nie była rzecznikiem dyscyplinarnym, ponieważ nie została powołana przez Prokuratora Generalnego na czteroletnią kadencję zastępcy rzecznika dyscyplinarnego, wbrew treści przepisów art. 153 § 1 i 2 pr. o prok., a więc nie nabyła uprawnień oskarżycielskich przynależnych rzecznikowi dyscyplinarnemu, o których stanowi przepis 153 § 3 zd. 2 pr. o prok., będąc jedynie delegowana do „pełnienia obowiązków” zastępcy rzecznika dyscyplinarnego, czyli do pełnienia funkcji nieznanej ustawie i na podstawie aktu nieznanego ustawie (art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.);
2. obrazę przepisów art. 35 § 1 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 pr. o prok., polegającą na niezbadaniu swej właściwości i nieprzekazaniu sprawy do rozpoznania Sądowi Najwyższemu, jako sądowi dyscyplinarnemu właściwemu w pierwszej instancji na podstawie art. 145 § 1 pkt 1 lit. B pr. o prok., wskutek czego sąd dyscyplinarny niższego rzędu orzekł w sprawie należącej do właściwości sądu wyższego rzędu (art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k.);

3. obrazę przepisów art. 92 k.p.k. i art. 8 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 pr. o prok., która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, polegającą na naruszeniu zasady samodzielności jurysdykcyjnej i oparciu rozstrzygnięcia na postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie o sygn. akt I DO 22/20 , które nie jest prawomocne, tym samym nie mogło mieć znaczenia dla rozstrzygnięcia o zawieszeniu prokuratora w czynnościach zawodowych;
4. obrazę przepisu art. 150 § 3 pr. o prok., która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, polegającą na przedłużeniu zawieszenia prokuratora w czynnościach zawodowych mimo nieziszczenia się i niewykazania ziszczenia się hipotezy tego przepisu, to jest uzasadnionego przypadku, jako warunku takiego rozstrzygnięcia, wykraczającego ponad hipotezę z art. 150 § 1 k.p.k.

Na tej podstawie adw. M. S.-H. – obrońca prokuratora T. F. - wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia na podstawie art. 439 § 1 pkt 4 i 9 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 pr. o prok. Autor zażalenia wniósł także o zażądanie od Prokuratora Generalnego i odczytanie na posiedzeniu aktu delegowania prokuratora J. K. do pełnienia obowiązków zastępcy rzecznika dyscyplinarnego dla [...] okręgu regionalnego i przeprowadzenie dowodu z tego dokumentu w celu stwierdzenia, że J. K. nie została powołana na czteroletnią kadencję zastępcy rzecznika dyscyplinarnego dla [...] okręgu regionalnego, wbrew przepisom art. 153 § 1 zd. 2 i § 2 ww. przepisu pr. o prok., a tym samym na okoliczność tego, że J. K. nie jest rzecznikiem dyscyplinarnym w rozumieniu przepisu art. 153 § 1 pr. o prok. i nie przysługuje jej przymiot uprawnionego oskarżyciela wymagany przepisami art. 153 § 3 zd. 2 i art. 150 § 3 pr. o prok.

Sąd Najwyższy zważył co następuje

Zażalenie adw. M S-H. – obrońcy prokuratora T. F. z dnia 30 września 2020 r. na postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 21 września 2020 r., sygn. akt PK I SD [...].2020 nie zasługuje na uwzględnienie.

Na potrzeby niniejszego postępowania Sąd Najwyższy ustalił następujący stan faktyczny:

postanowieniem (sygn. akt PO V (...)) z dnia 14 października 2019 r. Prokurator Okręgowy w W. A. M.-S. na podstawie art. 150 § 1 i 2 pr. o prok. zawiesiła z dniem 14 października 2019 r. w czynnościach zawodowych prokuratora Prokuratury Okręgowej we W. T. F. na okres 6 miesięcy. Z uzasadnienia ww. postanowienia wynika, że T. F. w dniu 12 października 2019 r. dopuścił się deliktu dyscyplinarnego stypizowanego w art. 137 § 1 pr. o prok. (w brzmieniu sprzed 14 lutego 2020 r.), polegającego na prowadzeniu w ruchu lądowym w dniu 12 października 2019 r., we W., znajdując się w stanie nietrzeźwości – 0,28 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu – pojazdu mechanicznego marki V. o nr rej. (...). Prokurator Okręgowy we W. w uzasadnieniu postanowienia wskazuje, że T. F., swoim zachowaniem naruszył godność urzędu prokuratora, a nadto mógł również wyczerpać znamiona występkę stypizowanego w art. 178a § 1 k.k.

Adwokat M S-H., będący pełnomocnikiem T. F., wniósł do Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym odwołanie z dnia 21 października 2019 r. od postanowienia Prokuratora Okręgowego we W. z dnia 14 października 2019 r. w przedmiocie zawieszenia prokuratora T. F. w czynnościach zawodowych na okres 6 miesięcy. Autor środka zaskarżenia wniósł o uchylenie ww. postanowienia w całości, ewentualnie o jego zmianę poprzez zawieszenia T. F. na okres 1 miesiąca w czynnościach zawodowych, z obowiązkiem wykonywania czynności administracyjno-organizacyjnych oraz sporządzania projektów pism oraz orzeczeń.

Wnioskiem z dnia 26 lutego 2020 r. pełnomocnik T. F. wniósł do Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym o zbadanie właściwości Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym do rozpoznania odwołania

od postanowienia Prokuratora Okręgowego w W. z dnia 14 października 2019 r. w przedmiocie zawieszenia prokuratora T. F. w czynnościach zawodowych. We wniosku znalazła się argumentacja, w której autor wskazuje na treść przepisu art. 145 § 1 pkt 1 lit. b pr. o prok., w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r., poz. 190). Zgodnie z ww. przepisem w niniejszej sprawie, zdaniem adw. M S-H, właściwym sądem do rozpoznania odwołania z dnia 21 października 2019 r. powinien być Sąd Najwyższy.

W protokole z posiedzenia Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 28 lutego 2020 r. (sygn. akt (...)) znajduje się adnotacja, z której wynika, że pełnomocnik T. F. złożył wniosek, o którym mowa powyżej dopiero w trakcie przedmiotowego posiedzenia. Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym w treści protokołu zamieścił postanowienie o nieuwzględnieniu wniosku pełnomocnika T. F. W uzasadnieniu postanowienia zawartego w protokole posiedzenia z dnia 28 lutego 2020 r. wskazał, że stosownie do brzmienia art. 145 § 1 pkt 1 lit. b pr. o prok. Sąd Najwyższy w składzie 2 sędziów Izby Dyscyplinarnej i 1 ławnika Sądu Najwyższego rozstrzyga w pierwszej instancji sprawy przewinień dyscyplinarnych wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego lub umyślnych przestępstw skarbowych lub w sprawach, w których wniosek złożył Sąd Najwyższy, a także w sprawach o których mowa w art. 137 § 1 pkt 3 pr. o prok. Zdaniem Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym sprawa w przedmiocie środka zaskarżenia na zawieszenie prokuratora w czynnościach służbowych nie mieści się w katalogu spraw wymienionych we wcześniej wskazanych przepisach.

Tym samym postanowieniem dnia 28 lutego 2020 r. Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym zaskarżone postanowienie o zawieszeniu T. F. w czynnościach służbowych prokuratora utrzymać w mocy.

Pismem z dnia 26 lutego 2020 r. (data wpływu 11 marca 2020 r. do Prokuratury Krajowej) do Sądu Najwyższego – za pośrednictwem Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym, pełnomocnik T. F. złożył zażalenie

na postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym o odmowie stwierdzenia swojej niewłaściwości do rozpoznania przedmiotowej sprawy.

Wnioskiem z dnia 11 marca 2020 r. p.o. Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego J. K. wniosła do Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym o przedłużenie okresu zawieszenia w czynnościach służbowych prokuratora T. F. na dalszy okres 6 miesięcy, tj. do dnia 14 października 2020 r., wskazując, że w dalszym ciągu nie ustała żadna z przyczyn, dla której zawieszono w czynnościach służbowych T. F. (k. 280-283 T. II akt RP III RD (...)). Przedłużenie przedmiotowego zawieszenia zdaniem autorki wniosku z dnia 11 marca 2020 r. jest zasadne, z uwagi na interes publiczny, a w szczególności dobro służby prokuratorskiej. Dalsze zawieszenie jest również niezbędne ze względu na zaplanowane czynności w celu przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego w zakresie przewinienia dyscyplinarnego, którego dopuścił się prokurator T. F. (postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte dnia 19 lutego 2020 r. – sygn. akt RP III RD (...)).

Następnie Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2020 r. postanowił przedłużyć okres zawieszenia w czynnościach zawodowych prokuratora T. F. na dalszy okres 6 miesięcy, tj. do dnia 14 października 2020 r. (sygn. akt PK I SD (...)).

Od powyższego postanowienia zostały złożone dwa środki zaskarżenia. Odwołaniem z dnia 20 kwietnia 2020 r. adw. M. S. -H. – pełnomocnik T. F. zarzucił ww. rozstrzygnięciu obrazę przepisów prawa procesowego polegającą na nieumorzeniu postępowania w przedmiocie wniosku o zawieszenie prokuratora T. F. w czynnościach służbowych mimo wystąpienia przeszkody procesowej w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, skoro prokurator J. K. nie była rzecznikiem dyscyplinarnym, ponieważ nie została powołana przez Prokuratora Generalnego na czteroletnią kadencję zastępcy rzecznika dyscyplinarnego. Drugi z zarzutów zawarty w odwołaniu dotyczy obrazu przepisów prawa procesowego polegającej na niezbadaniu swej właściwości i nieprzekazaniu sprawy do rozpoznania Sądowi Najwyższemu, jako sądowi dyscyplinarnemu właściwemu w pierwszej instancji na podstawie przepisu art. 145 § 1 pkt 1 lit. b pr. o prok. Autor

odwołania w związku z powyższymi zarzutami wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Zażaleniem z dnia 29 kwietnia 2020 r. T.F. zarzucił ww. rozstrzygnięciu tożsame zarzuty, które zostały zawarte w odwołaniu jego pełnomocnika. Dodatkowo skarżący zastrzegł, że w razie nieuwzględnienia przez sąd powyższych zarzutów podnosi kolejny zarzut obrazy przepisów prawa procesowego polegający na zaniechaniu przez sąd dyscyplinarny dopełnienia powinności samodzielnej oceny dowodów i ustaleń faktycznych, co do charakteru przewinienia dyscyplinarnego oraz zaistnienia „uzasadnionego przypadku” dla przedłużenia zawieszenia w czynnościach zawodowych, a także pominięcia przez sąd korzystnego dla prokuratora T. F. dowodu z opinii biegłego lekarza specjalisty z zakresu medycyny sądowej, z której - zdaniem skarżącego - wynika, że nie można jednoznacznie wykazać, że w dniu 12 października 2019 r. był w stanie nietrzeźwości, a nie w stanie po użyciu alkoholu. W związku z powyższymi zarzutami skarżący T. F. wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

W międzyczasie Sąd Najwyższy uchwałą z dnia 18 czerwca 2020 r. (sygn. akt I DO 22.20 uwzględnił wniosek Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej z dnia 10 stycznia 2020 r. (sygn. akt PK XIV Ds. (...)) i tym samym wyraził zgodę na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Okręgowej we W. T. F. za przestępstwo polegające na tym, że w dniu 12 października 2019 r. we W. na A. prowadził w ruchu lądowym pojazd marki V. [...] o nr rej. (...), będąc w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,28 mg/l, tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

Natomiast dnia 22 czerwca 2020 r. w stosunku do prokuratora Prokuratury Okręgowej we W. T.F. zostało wydane postanowienie o przedstawieniu zarzutów w postępowaniu dyscyplinarnym, w którym to T. F. został obwiniony o to, że uchybił godności urzędu prokuratora w ten sposób, że w dniu 12 października 2019 r. we W., znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,28 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, prowadził ulicą A. pojazd mechaniczny marki V. [..]

o nr rej.(...), które to zachowanie wyczerpało znamiona przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., tj. o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pr. o prok.

Postanowieniem z dnia 9 lipca 2020 r. (sygn. akt II DO 48/20) Sąd Najwyższy postanowił nie uwzględnić powyższych środków zaskarżenia i utrzymać postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym w przedmiocie przedłużenia okresu zawieszenia prokuratora T. F. w czynnościach zawodowych w mocy. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 9 lipca 2020 r. odniósł się do wszystkich wskazanych w środkach zaskarżenia zarzutów.

Wnioskiem z dnia 8 września 2020 r. p.o. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego – prokurator J. K. złożyła do Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym kolejny wniosek o przedłużenie okresu zawieszenia w czynnościach prokuratora T. F.. Dalszy przebieg postępowania został już szczegółowo opisany na stronach 1 i 2 niniejszego uzasadnienia.

Przechodząc do analizy poszczególnych zarzutów zawartych w zażaleniu z dnia 30 września, Sąd Najwyższy uznał pierwszy z nich za całkowicie nieuzasadniony. Zarzut braku skargi uprawnionego oskarżyciela w analogicznej sytuacji został przeanalizowany przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 lipca 2020 r. (sygn. akt II DO 48/20). Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela w pełni rozważania poczynione przez Sąd w uzasadnieniu postanowienia z dnia 9 lipca 2020 r., w którym Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że skoro do pełnienia określonych funkcji została powołana dana osoba przez podmiot uprawniony do powoływania prokuratorów - do pełnienia określonych funkcji, wówczas istnieje domniemanie czasowego powierzenia obowiązków organu określonej osobie, pomimo braku wyraźnej normy kompetencyjnej w tym zakresie, tym samym brak jest podstaw do uznania negatywnej przesłanki procesowej, w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela i umorzeniu postępowania – na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 pr. o prok. (zob.: postanowienie SN z 9 lipca 2020 r., II DO 48/20; wyrok SN z 11 kwietnia 2012 roku, III SK 33/11, Lex nr 1313685 oraz uchwałę SN z 20 lutego 2008 r., III SZP 1/08, Lex nr 342339).

Kolejnym zarzutem obrazy przepisów prawa procesowego jest naruszenie art. 35 § 1 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 pr. o prok., polegające na niezbadaniu właściwości przez Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym i nieprzekazaniu sprawy do rozpoznania Sądowi Najwyższemu, jako sądowi dyscyplinarnemu właściwemu w pierwszej instancji, na podstawie przepisu art. 145 § 1 pkt 1 lit. b pr. o prok. Sąd Najwyższy wskazuje, że przedmiotowym zarzutem również zajął się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 lipca 2020 r. (II DO 48/20. Niemniej jednak, Sąd Najwyższy w niniejszym składzie, rozważania poczynione przez Sąd w postanowieniu z dnia 9 lipca 2020 r. uznał za niekompletne i tym samym zasadnym jest dogłębna analiza przedmiotowego przypadku.

Zgodnie z treścią przepisu art. 145 § 1 pkt 1 lit. b pr. o prok. w sprawach wskazanych w rozdziale 3 ww. ustawy, w pierwszej instancji orzeka Sąd Najwyższy w składzie 2 sędziów Izby Dyscyplinarnej i 1 ławnika Sądu Najwyższego w sprawach przewinień dyscyplinarnych wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego lub umyślnych przestępstw skarbowych lub w sprawach, w których wniosek złożył Sąd Najwyższy, oraz w sprawach, o których mowa w art. 137 § 1 pkt 3. Możliwość zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych – o której mowa w art. 150 § 1 pr. o prok. ma nierozzerwalny charakter, łączący instytucję zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych z postępowaniem dyscyplinarnym, prowadzonym w zakresie konkretnego przewinienia dyscyplinarnego. W związku z powyższym, z uwagi na umiejscowienie - przez ustawodawcę - przepisu art. 150 pr. o prok. w rozdziale regulującym zakres procedowania w sprawach dyscyplinarnych, a także odniesienie się w jego treści do „charakteru przewinienia dyscyplinarnego” nie budzi wątpliwości, konieczność stosowania przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej – m.in. co do właściwości sądu dyscyplinarnego – w zakresie procedowania w związku z zawieszeniem prokuratora w czynnościach służbowych, a także z przedłużaniem tego zawieszenia.

Kluczowym elementem dla rozstrzygnięcia właściwości sądu dyscyplinarnego w przedmiocie procedowania w zakresie przewinień

dyscyplinarnych „wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego” jest interpretacja, które z elementów charakteryzujących dany czyn są niezbędne, do stwierdzenia wyczerpania znamion przestępności danego czynu, określonego w ustawie karnej. Sąd Najwyższy w swoich judykatach zajmował się kwestią zdekodowania sformułowania „zawiera znamiona przestępstwa” w sprawach z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej, m.in. radców prawnych. Zgodnie z treścią art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 75) – dalej u.r.p. jeżeli czyn „zawiera znamiona przestępstwa”, przedawnienie dyscyplinarne następuje dopiero z upływem okresu przedawnienia karalności przestępstwa. W wyroku z dnia 25 lipca 2013 r. (sygn. akt SDI 13/13, LEX nr 1375237) Sąd Najwyższy zważył, że zwrot „zawiera znamiona przestępstwa” należy interpretować jako zawierający warunek prawomocnego stwierdzenia (przez sąd powszechny) przestępności czynu, obejmujący obok wypełnienia określonych w ustawie karnej znamion czynu zabronionego, także bezprawność, winę oraz większy niż znikomy stopień społecznej szkodliwości (zob. także uchwałę 7 sędziów SN z 22 września 2006 r. (I KZP 8/06, OSNKW 2006/10/87, Prok.i Pr.-wkł. 2007/1/21, Biul. SN 2006/9/11). Odnosząc się do naczelnych zasad procesu karnego, w szczególności tej, określonej w art. 5 § 1 k.p.k., zgodnie z którą oskarżonego uważa się za niewinnego, dopóki wina jego nie zostanie udowodniona i stwierdzona prawomocnym wyrokiem ww. koncepcja wyinterpretowana przez Sąd Najwyższy wydaje się być prawidłowa i słuszna. Przede wszystkim z uwagi na treść przepisu art. 141 § 3 pr. o prok., który w sposób (wręcz) analogiczny definiuje kwestie przedawnienia karalności, określonej m.in. w art. 70 ust. 3 u.r.p., art. 88 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o advokaturze (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1651), a także w art. 108 § 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2072). W konkluzji powyższych rozważań należy uznać, że o przewinieniu dyscyplinarnym, które jednocześnie wyczerpuje znamiona przestępstwa, możemy mówić dopiero od momentu wydania przez sąd karny (sąd powszechny) prawomocnego wyroku stwierdzającego popełnienie konkretnego przestępstwa, zagrożonego karą przez ustawę karną, obowiązującą w chwili jego popełnienia (por. postanowienie SN z 4 stycznia 2011 r., SDI 32/10,

OSNKW 2011, nr 2, poz. 12 oraz postanowienie SN z 27 listopada 2003 r., SNO 73/03, LEX nr 471884).

Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że zgodnie z interpretacją art. 145 § 1 pkt 1 lit. b pr. o prok. jest właściwy do procedowania w pierwszej instancji jako sąd dyscyplinarny w sprawach, deliktów dyscyplinarnych, które wyczerpują znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego – stwierdzonych prawomocnym wyrokiem sądu powszechnego - lub umyślnych przestępstw skarbowych – również stwierdzonych prawomocnym wyrokiem sądu powszechnego -a także w sprawach, w których wniosek złożył Sąd Najwyższy oraz w sprawach deliktów dyscyplinarnych, o których mowa w art. 137 § 1 pkt 3 pr. o prok.

Sąd Najwyższy ponownie zaznacza, że instytucja zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych, o której mowa w art. 150 pr. o prok. jest ściśle powiązana z przewinieniem dyscyplinarnym, a tym samym z postępowaniem dyscyplinarnym w przedmiotowym zakresie. W związku z tym, w niniejszej sprawie, Sąd Najwyższy przyjął, że sądem dyscyplinarnym właściwym do rozpoznania w pierwszej instancji wniosku o przedłużenie okresu zawieszenia w czynnościach służbowych prokuratora T. F. jest Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym.

Na tej podstawie należy uznać, że zarzut drugi zawarty w zażaleniu z dnia 30 września 2020 r. jest zarzutem bezzasadnym i brak jest podstaw do stwierdzenia, że w przedmiotowej sprawie Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym – jako sąd niższego rzędu orzekł w sprawie należącej do właściwości Sądu Najwyższego – jako sądu dyscyplinarnego wyższego rzędu (art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k.).

Idąc dalej, Sąd Najwyższy uznał za konieczne wyjaśnienie, możliwej do zaistnienia sytuacji, w której właściwym do rozpoznania danej sprawy jest Sąd Najwyższy – jako sąd dyscyplinarny pierwszej instancji – jednakże w której orzekł Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym. Wówczas brak jest podstaw do stwierdzenia zależności hierarchicznej pomiędzy tymi sądami (na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów prawa), z uwagi na procedowanie

w przedmiotowej sprawie przez sąd niewłaściwy niebędący jednocześnie sądem niższej instancji. Przechodząc na grunt doktryny, zgodnie z komentarzem do kodeksu karnego do ww. przepisu należy zaznaczyć, że: „O właściwości rzeczowej sądu decyduje kryterium obiektywne. Przesądza o niej stan faktyczny, a nie jego ocena przejawiająca się w kwalifikacji prawnej czynu (zob. wyroki SN: z 17.11.1972 r., III KR 210/72, OSNKW 1973/4, poz. 47, z glosą S. Włodyki, PiP 1972/3, s. 179 i n.; z 20.10.1994 r., II KRN 211/94, OSNKW 1994/11–12, poz. 75). Błędna kwalifikacja prawna czynu wskazująca na właściwość sądu niższego rzędu zamiast sądu wyższego rzędu będzie przyczyną uchybienia wyrokowi, jeżeli okaże się, że sprawa podlega rozpoznaniu przez sąd wyższego rzędu. O właściwości sądu decyduje to, jakiego rzeczywiście czynu przestępnego dopuścił się oskarżony, jak czyn ten powinien zostać zakwalifikowany w świetle okoliczności sprawy. Nie jest zaś decydujące w tej mierze przyjęcie przez oskarżyciela błędnej kwalifikacji prawnej czynu. (...) Naruszenie właściwości funkcjonalnej jako uchybienie o randze bezwzględnej przyczyny odwoławczej związane jest z nieprzestrzeganiem przez sąd niższego rzędu określonej kompetencji sądu wyższego rzędu do załatwiania danej kwestii (zespołu kwestii). Dotyczyć to może właściwości w zakresie rozpoznawania środków odwoławczych, kompetencji do wydania wyroku łącznego przez sąd wyższego rzędu (art. 569 § 2) czy do wydania postanowienia uzupełniającego wyrok (art. 420), gdyż sąd pierwszej instancji nie jest uprawniony do uzupełnienia wyroku sądu odwoławczego.” (D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany*, Gdańsk 2020, art. 439).

Zarzut naruszenia przepisu art. 438 pkt 2 k.p.k. w danym przypadku również byłby zarzutem chybionym. Ewentualnie w sytuacji stwierdzenia zasadności zastosowania ww. przepisu należy zwrócić uwagę na jego relację z art. 437 k.p.k. Zgodnie z komentarzem (już wcześniej przytaczanym) do art. 437 k.p.k., w punkcie 19 wspomnianego komentarza znajduje się polemika nad relacją pomiędzy tymi dwoma przepisami Kodeksu postępowania karnego. Zgodnie wywodem zaprezentowanym przez doktrynę art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. zawęża stosowanie przepisu art. 438 k.p.k. Oznacza to, że nie każdy rodzaj uchybienia wskazanego w

art. 438 k.p.k. może doprowadzić do wydania kasatoryjnego orzeczenia. W konsekwencji art. 437 § 2 zdanie drugie ogranicza zastosowanie art. 438 k.p.k. W wypadku uchybień procesowych o charakterze względnym (art. 438 pkt 2 k.p.k.) nie wszystkie z nich prowadzą do kasatoryjnego orzekania z uwagi na brak podstaw z art. 437 § 2 zdanie drugie, np. naruszenie art. 7 k.p.k. w razie skazania. Jedynie w przypadku określonym w art. 454 § 1 k.p.k. (reguła *ne peius*) uchybienie to może doprowadzić do uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Poza polemiką jest wywód odnoszący się do przekonania, że przesłanki z art. 438 k.p.k. są brane pod uwagę przez sąd jedynie w sytuacji wyartykułowania ich przez autora w środku zaskarżenia. Sąd odwoławczy z urzędu bada bezwzględne przesłanki odwoławcze, wskazane w art. 439 k.p.k.

Trzeci z zarzutów stawianych w zażaleniu również nie zasługuje na uwzględnienie. Skarżący podnosi, że Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym w postanowieniu z dnia 21 września 2020 r. dopuścił się naruszenia polegającego na braku samodzielności jurysdykcyjnej i oparcie swojego rozstrzygnięcia na nieprawomocnej wówczas uchwale Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2020 r. (sygn. akt I DO 22/20 podjętej w sprawie wniosku o zezwolenie na pociągnięcie T. F. do odpowiedzialności karnej. Sąd Najwyższy wskazuje, że Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym swoim postanowieniem z dnia 21 września 2020 r. nie naruszył w żadnej mierze reguł samodzielności jurysdykcyjnej. Sąd dyscyplinarny oparł swoje stanowisko na zgromadzonym w sprawie popełnienia przez prokuratora T. F. przewinienia dyscyplinarnego materiale dowodowym. Wspomniana wcześniej uchwała Sądu Najwyższego znalazła się w uzasadnieniu jedynie jako sygnalizacja dostatecznego prawdopodobieństwa popełnienia przez T. F. przestępstwa wskazanego we wniosku o uchylenie mu immunitetu. Sąd dyscyplinarny w postępowaniu delibacyjnym bada jedynie dostateczne prawdopodobieństwo popełnienia przestępstwa przez wskazaną we wniosku osobę. Sąd dyscyplinarny nie musi mieć pewności, że zarzucane (przypisywane) sędziemu czy prokuratorowi przestępstwo faktycznie zostało popełnione. Wystarczy uzasadnione podejrzenie, że tak mogło być. W postępowaniu delibacyjnym (przed sądem dyscyplinarnym) istotne znaczenie ma to, czy wersja wydarzeń przedstawiona przez prokuratora we

wniosku o zezwolenie na pociągnięcie sędziego (analogicznie prokuratora) do odpowiedzialności karnej jest wystarczająco uprawdopodobniona (uchwała SN z 20 lutego 2018 r., SNO 63/17, LEX nr 2454228). W związku z powyższym Sąd Najwyższy zaznacza, że Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym nie mógł pominąć faktu podjęcia przez Sąd Najwyższy (nieprawomocnej) uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie prokuratora T. F. do odpowiedzialności karnej za czyn, który ma ścisły związek z zawieszeniem go w czynnościach służbowych.

Ostatni z zarzutów stawianych rozstrzygnięciu z dnia 21 września 2020 r. również okazał się chybiony i to w stopniu oczywistym. Zgodnie z treścią art. 150 § 3 pr. o prok. okres zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych – w uzasadnionych przypadkach – może być przedłużany przez sąd dyscyplinarny na dalszy niezbędny okres. W pierwszej kolejności należy wskazać, że sąd dyscyplinarny nie rozstrzyga o zasadności zarzutów sformułowanych wobec prokuratora w postępowaniu dyscyplinarnym, ale wyłącznie o zasadności odsunięcia prokuratora od wykonywania czynności służbowych w związku ze stawianymi mu zarzutami. W tym kontekście badaniu podlegają: szkodliwość zarzucanego czynu dla służby, stopień zawinienia, wzgląd na dobro wymiaru sprawiedliwości oraz wystarczające uprawdopodobnienie popełnienia deliktu dyscyplinarnego, a nadto okoliczność, czy waga stawianych zarzutów uniemożliwia prokuratorowi pełnienie czynności (uchwała Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2005 r. sygn. SNO 12/05, LEX nr 472069; uchwała Sądu Najwyższego z 29 września 2009 r., sygn. SNO 72/09, LEX nr 1288982; uchwała Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 2009 r. sygn. SNO 20/09, LEX nr 1288812). W doktrynie znajduje się odzwierciedlający powyższe stanowisko pogląd, który stanowi, że jednym z podstawowych obowiązków sądu dyscyplinarnego jest ustalenie, czy w danym stanie faktycznym wystąpiła przesłanka uzasadnionego przypadku, która pozwala na dalsze przedłużenie zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 lipca 2020 r. (II DO 48/20), zawieszenie prokuratora w czynnościach służbowych w pierwszej kolejności, chroni autorytet prokuratury, a także dalej jeszcze idący interes publiczny przed szkodami, jakie mogłoby spowodować pełnienie funkcji prokuratorskich przez

obwinionego z uwagi na zarzut jaki mu postawiono. Ponadto odgrywa doniosłą rolę wychowawczą, będąc moralnym przeżyciem zarówno dla obwinionego, jak i dla jego współpracowników (A. K., W. K., A. W., Prawo o prokuraturze. Komentarz, Warszawa 2017, s. 558). We wniosku z dnia 8 września 2020 r. kierowanym do sądu dyscyplinarnego w przedmiocie przedłużenia zawieszenia w czynnościach służbowych T. F. autorka wskazuje, że postępowanie dyscyplinarne w przedmiotowej sprawie jest już na końcowym etapie, przy czym nie wykluczone jest, że obwiniony jak i jego obrońca będą składać wnioski o uzupełnienie postępowania, co może rodzić potrzebę przeprowadzenia kolejnych czynności dowodowych w postępowaniu. Biorąc pod uwagę wszystkie wskazane w sprawie okoliczności Sąd Najwyższy uznał, że Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym w sposób dostateczny, na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego dokonał jego oceny kierując się obiektywizmem i doświadczeniem życiowym dochodząc do wniosku o konieczności przedłużenia zawieszenia prokuratora T. F. w czynnościach służbowych na dalszy okres 6 miesięcy, tj. do 14 kwietnia 2021 r.

Z wyżej wymienionych względów Sąd Najwyższy zdecydował jak w sentencji postanowienia.